

Kaupunkiympäristötoimiala

18.1.2021

Dnro 7058-2020
(00 01 02)

Saara Ilvessalo

Vastaus valtuutettu Saara Ilvessalon aloitteeseen viheralueiden lisäämisestä Turussa

Kaupunkiympäristötoimiala, kaupunkisuunnittelu ja maaomaisuus, maisema-arkkitehti Marie Nyman ja maisema-arkkitehti Tuuli Vesanto, 28.2.2021:

Saara Ilvessalon 15.6.2020 tekemässä aloitteessa esitetään, että kaupunki käynnistää suunnitelmallisen työn uusien viheralueiden lisäämiseksi tiivistyvällä kaupunkialueella, erityisesti keskustassa. Työssä etsittäisiin järjestelmällisesti uusia kaupunkitiloja, joissa luontopohjaisia ratkaisuja voidaan edistää, sekä tutkittaisiin, miten ekologista kompensatiota voisi ottaa käyttöön. Aloitteessa painotetaan viheralueiden ja kaupunkivihreän sekä erilaisten viherrakenteiden merkitystä tiiviillä keskusta-alueella.

Uudenlaisten ratkaisujen ja viherrakentamisen merkitys on nostettu esiin myös Turku 2029 -kaupunkistrategian Kilpailukyky ja kestävä kasvu -ohjelmassa. Sen tavoitteita ovat mm. seuraavat:

Kaupunki huolehtii maaperässä ja kasvillisuudessa olevasta hiilivarastosta pyrkimällä lisäämään viheralueita ja säilyttämään alueensa metsiä, peltoja, kasvillisuuden määrää ja suosimaan luonnonmukaisuutta istutusalueilla. Uudenlaista kaupunkiluontoa ja viherrakentamista lisätään kaupungin tiivistyessä.

Kansallisen kaupunkipuiston muodostamaa vihreää akselia ja siihen liittyvää viherverkostoa sekä ekologisia käytäviä kehitetään niin, että ne edistävät luonnon monimuotoisuutta. Lähiluonnon tulee olla mahdollisimman hyvin kaupunkilaisten saavutettavissa.

Tiivistyvässä kaupungissa panostetaan monipuolisiin julkisiin kaupunkitiloihin sekä viherrakentamiseen.

Käynnissä olevia tai jo hyväksytyjä kaupunkivihreään liittyviä linjauksia, ohjelmia ja hankkeita:

Yleiskaava 2029

Yleiskaavaehdotuksen C- ja Cy-alueita koskeviin yleismääräyksiin on sisällytetty määräykset puuston huomioimisesta rakentamisessa sekä mahdollisen vehreyden vähenemisen kompensoimisesta. C-merkintään liittyy määräys

maanvaraisen piha-alueen säilyttämisestä. *Tiivistyvä kestävä kaupunkirakenteen vyöhyke* -merkintään liittyy vihertehokkuutta koskeva määräys.

Vihertehokkuuden linjaus

Valmisteilla olevassa vihertehokkuuden linjauksessa määritellään, millaisilla asemakaavoitettavilla alueilla vihertehokkuusvaatimusta sovelletaan ja mitkä ovat sinivierherkertoimen velvoitetasot eri maankäyttötyyppien alueilla. Vihertehokkuus sisältyy myös päivitetävään rakennusjärjestykseen. Sinivierherkeroin on hyvä työkalu, joka edistää myös luontopohjaisempien ratkaisujen käyttöä pihojen suunnittelussa.

CANEMURE-hanke

Hiilineutraaliutta edistävän CANEMURE-hankkeen Turun osuuteen kuuluvat mm. sinivierherkertoimen käyttöönotto sekä noin kymmenen käytännön kokeilua luontopohjaisista ratkaisuista hulevesien hallinnassa ja kestävä liikkuksen edistämisestä teollisuuskehällä. Yksi kokeiluista liittyy vihertehokkuuden soveltuvuuteen yleisille alueille.

LUMO-ohjelma

Luonnon monimuotoisuus -ohjelmassa (LUMO) määritellään toimenpiteitä, joilla kaupunki voi lisätä luonnon monimuotoisuutta tai jotka edistävät asukkaiden ja muiden toimijoiden tietoisuutta luonnon monimuotoisuuden edistämisestä. Useat toimenpiteistä liittyvät ekologisiin yhteyksiin, luontopohjaisiin ratkaisuihin tai vehreyden lisäämiseen tiivistyväällä kaupunkialueella. Yhdeksi toimenpiteeksi on ajateltu LUMO-tukihenkilöiden nimeämistä yksiköihin. Lisäksi työssä on tarkoitus tutkia ekologisen kompensaation mahdollisuuksia.

Sitran sosiaaliset ja ekologiset kompensaatiot -tutkimustyö

Sitra Labin Luontohyötytiimissä on meneillään tutkimustyö, jossa tarkastellaan keinoja hyvittää täydennysrakentamisessa menetettäviä luonto- ja virkistysarvoja. Kaupunki on työssä mukana, ja hankkeessa etsitään myös mahdollisia tutkimuskohteita Turun kaavahankkeista.

Space4People-hanke

EU-rahoitteisessa Space4People-hankkeessa on tarkoitus edistää kävelyä Turussa. Työn yhteydessä laaditaan kävelyn kehittämissuunnitelma sekä toteutetaan kävelyyyn liittyvä kokeilu. Yhtenä kävelyn laatutekijänä on kaupunkitilan vehreys, joka esteettisten arvojen lisäksi tarjoaa suojaa sääolosuhteilta ja paikkoja kaupunkielämälle.

Kaupunkiympäristötoimiala

18.1.2021

Dnro 7058-2020
(00 01 02)**Hulevesien hallinnan kehittäminen**

Turun vuonna 2016 laadittua hulevesiohjelmaa on tarkoitus päivittää. Edellisen hulevesiohjelman laatimisen jälkeen hulevesien hallintaan liittyvä tietoisuus on kehittynyt huomasti. Hulevesiratkaisuja toteutetaan sekä tonteilla että yleisillä alueilla. Turussa valmistellaan hulevesien hallintaan liittyviä tutkimuskohteita, kuten Turun yliopiston Clean Stormwater -hanke.

Turun kaupunkipuulinjaus

Vuonna 2016 hyväksytty Turun kaupunkipuulinjaus on kaupungin yhteinen tahtotila, jonka päätavoitteena on tietämyksen lisääminen sekä puiden hyvinvoinnin ja arvojen turvaaminen. Linjaus ohjaa sekä suunnittelua että puiden hoitoa.

Kaupunkivihreän ja luontopohjaisten ratkaisujen edistämisen tulisi kaupunki-strategian perusteella olla keskeinen osa kaupunkisuunnittelussa tehtävää työtä. Nykyisin esteeksi voi koitua se, että kaupunkiympäristön suunnitteluhankkeissa saatetaan keskittyä vain joihinkin näkökulmiin eikä erilaisia tarpeita tunnisteta riittävän varhaisessa vaiheessa. Kokonaisvaltaisempi katujen, aukoiden ja muiden julkisten tilojen suunnittelu tarjoaisi paremmat mahdollisuudet kaupunkivihreän lisäämiseen tiivistyvällä kaupunkialueella.

Vastauksena aloitteeseen kaupunkisuunnittelu esittää toimintamallien ja suunnitteluprosessien kehittämistä. On tärkeää, että kaupunkivihreän toteutussuunnittelu kytketään ajoissa kaupunkiympäristön suunnitteluprosesseihin. Lisäksi ympäristösuunnittelijoiden määrää tulee tulevaisuudessa lisätä.

Christina Hovi
toimialajohtaja

